

LIFE in Dassenaarde (Diest)

LIFE wil de jarenlange inzet van vrijwilligers en terreinploegen een duwtje in de rug geven. We kunnen op een aantal plaatsen 'mismeesteringen' uit het verleden wegwerken of externe bedreigingen wegnemen. In de zomer 2015 zijn er een aantal LIFE-werken lopende: Vorsdonkbroek, Demerbroeken, Wijngaardberg, Zwarte bos. We bekijken even de werken die in Dassenaarde bij Diest staan te gebeuren.

Iedereen die aan Werkfolk heeft deelgenomen, weet het, Dassenaarde is al prachtig. De beboste heuvelrug die afloopt naar de natte valleigronden. Kempische roodbonte koetjes in de wei en bloemen die elk weiland anders kleuren. Geen ingevallen weekendhuisjes, geen storten, wat moet er dan nog verbeterd worden? In Dassenaarde kan vooral nog kwaliteitswinst geboekt worden in de verschillende hoeken van het landschap.

Meer leven in het water

De historische vervuiling van het Zwart Water laat zijn sporen na in de valleigronden. De sterke groei van pitrus en moerasstruisgras die soms het uitzicht bepalen, kunnen op verschillende vormen van verstoring duiden: sterk wisselende waterstanden, verzilting, eutrofiëring door het vrijkomen van stikstof. Ook heeft de vorige pachter onoordeelkundig aan het grachtensysteem gemorrelt. Alle grachten werden apart en loodrecht op het Zwarte Water

Soortenrijke grachten en waterpartijen in Dassenaarde. Foto Kevin Feytons

De moerassprinkhaan vindt zijn gading in de natte hooilanden.
Foto Kevin Feytons

aangesloten, wat een mooie afwatering geeft in droge periodes, maar een perfecte inlaat vormt voor vuil water in hevige regenperiodes. Het oude leigrachtsysteem, met een lange centrale gracht die elk weiland traag maar consequent van zijn regenwater ontdoet, werd door Natuurpunt reeds in enkele stappen hersteld. Deze LIFE-werken moeten de definitieve inrichting geven. De grachten het verst verwijderd van enkele vervuilingpunten, zien er nog zeer mooi uit. Met bijvoorbeeld het zeldzame stomp fonteinkruid, dat duidt op mineraalrijk maar nutriëntenarm grondwater, en dat niet meer te vinden is in een hedendaags landbouwlandschap. We plaatsen ook enkele terugslagkleppen die vervuilde delen scheiden van de heldere delen van de grachten. Ook het oppervlakkig ruimen van de grachten behoort tot een terugkerend onderdeel van het weilandenbeheer. Aanvullend op de begrazing wordt het weiland gemaaid met de nieuwe softrak om de pitrusbulten terug te dringen. Op een echte sanering van de beekoevers door Tessenderlo Chemie en de Vlaamse overheid blijft het wachten en hopen.

Variatie moet er zijn

Hogerop richting Dassenaardeheuvel wordt dit najaar gewerkt aan de kwaliteit van enkele warme heidestukjes met gerafelde randen naar het bos. De strooisellaag van de voormalige Amerikaanse eiken aan 'De vijf wegen' wordt verwijderd met een aangepaste choppermaaier. De machine maait de vegetatie tot net op of in de bodem, waarna het strooisel wordt afgevoerd. Daarna worden de stukken begraasd door schapen al dan niet vergezeld van een herder of door tijdelijke rasters binnen gehouden.

Waarom niet nietsdoen en de natuur haar gang laten gaan?

Met alle aandacht die naar de werken gaat, krijg je soms de indruk dat dit niet gebeurt, terwijl nietsdoen een wezenlijk onderdeel van het natuurbehoud is. Elk natuurreservaat heeft gebiedsdelen waar niet wordt ingegrepen, ook al was het historisch gebruik anders. En die delen worden in verhouding groter naarmate het natuurgebied groter

Ook het slib en strooisel in het 'Groot ven achter de berg' wordt gedeeltelijk geruimd. De zeldzame tangpantserjuffer kwam de voorbereidingen controleren. Zij weet nog niet dat haar tuin er op vooruit zal gaan. Foto Kevin Feytons

en meer aaneengesloten wordt. Zelfs al hoefden we niet naar de inzet van middelen en arbeid te kijken – wat wel degelijk het geval is – dan nog is nietsdoen aan de orde. In Dassenaarde werd het bos aan de overkant van het Zwart Water met rust gelaten na het verwijderen van de populieren in 2012. De tijd zal zorgen voor een divers elzenbroekbos. Ook in de aansluitende Vallei van de Drie Beken, beheerd door het ANB, worden grote stukken broekbos volledig losgelaten. We hebben echter het 'nadeel' dat onze landschappen ontstaan zijn in wisselwerking met eeuwenlang gewroet van boerenhanden. Vele soorten hebben hun bestaan te danken aan die voorspelbare maar consequente dynamiek. Vele planten of dieren zijn van nature niet de sterkste, maar spelen het slimste in op de 'stress' die hen wordt aangedaan (zoals maaien, begrazen, ruimen van poelen,...). Hun echte habitat zonder de mens is dikwijls nog moeilijk achterhaalbaar, omdat het in onze streken of zelfs in Europa reeds lang verdwenen is.

Bram Cannaearts

De eerder trieste aanblik op de vegetatieloze strooisellaag, een 'tussenfase' in het omvormingsbeheer. Foto Kevin Feytons

Big jump Betekom 2015: massaal baden in de Demer

De zevende editie van de Betekomse Jump zou ook de laatste zijn? Voor ons - de relatief jonge bende vrijwilligers van Natuurpunt Begijnendijk - is dat toch moeilijk te geloven. Wat een zomers dorpsfeest is de Big Jump: 700 aanwezigen, ontmoetingen van burens, vrienden en families aan de dranktent, het open zicht op de kerk achter het grote hooiland naast de Demerbrug, 205 badpakken, bikini's en reetveters klaar voor een sprong van het springplatform of de glijbaan, de jeugdige bende van natuurclub Ribbe De Bie die met hun vlot het Demerwater doorklieven als waren het Vikingen op rooftocht, opzweepende ambiance van 'Op't Goevallen Oeit' en de collega's van Aarschot die hun beroemde pannenkoeken serveren! Het was er allemaal!

Foto Kristin Corne

Jij was er toch ook? Hopelijk, want er is veel kans dat dit de laatste editie was van de Big Jump. Dat is internationaal afgesproken omdat het evenement ontstaan is om de Kaderrichtlijn Water aandacht te geven. Die stelt dat tegen 2015 (nu dus), de rivieren in degelijke ecologische toestand zouden moeten zijn. Is dat het geval? Tja... Er is wel beterschap, dat zien we zelf wel aan de Demer, maar toch...

Vooral van de natuurlijkheid zou werk moeten worden gemaakt en daar hopen we op SIGMA, een samenwerking tussen Waterwegen & Zeekanaal (W&Z: de Demerbeheerder) en het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Hopelijk blijft het niet bij loze beloften, worden er geen fouten meer gemaakt zoals onlangs in de wijk Rommelaar in Rillaar, waar er een illegale dijkverhoging plaatsvond op het enige stuk natuurlijke Demer, en kunnen we ooit zwemmen in en fietsen langs een echt natuurlijke rivier in plaats van een recht afvoerkanaal tussen dijken.

Tot het zover is, richten we onze aandacht op het kleine broertje van de Demer: de Grote Laak! Van Aarschot over Begijnendijk, Rotselaar en Tremelo ligt nu een dode en droge bedding, te wachten op... **WATER!** Er is bereidheid bij de stad en de drie gemeenten om de Laak terug aan te koppelen aan de Demer. Nu is het zaak zij die de beslissingen nemen ervan te overtuigen dat men hiermee politiek hard zou kunnen scoren qua natuur, toerisme, streekbeleving, enzovoort. Daarom deden we op deze Big Jump de volgende aankondiging: in de zomer van 2016 willen we massaal zwemmen in de Grote Laak!

Jij komt toch ook?